

Sygn. akt III KS 6/23

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **M. T.**
oskarżonego z art. 263 § 2 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 22 lutego 2023 r.,
skargi obrońcy oskarżonego
na wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 15 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 1548/22,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże
i Zachód w Szczecinie
z dnia 23 czerwca 2022 r., sygn. akt VI K 12/21,
i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2022 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie o sygn. akt VI K 12/21 na podstawie art. 17 § 3 k.p.k. postępowanie karne wobec M. T. umorzył z uwagi na znikomy stopień społecznego niebezpieczeństwa. Ponadto orzekł w przedmiocie dowodów rzeczowych i o kosztach postępowania.

Od powyższego wyroku oskarżyciel publiczny wywiódł apelację, na skutek której Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 15 listopada 2022 r. sygn. akt IV Ka 1548/22 uchylił wyrok I instancji i przekazał sprawę M. T. do ponownego rozpoznania.

Z wyrokiem Sądu Okręgowego nie zgodziła się obrońca wywodząc skargę do Sądu Najwyższego podnosząc zarzut naruszenia przepisu z art. 437 § 2 k.p.k., tj. braku przesłanek ustawowych pozwalających na wydanie orzeczenia kasatoryjnego. Obrońca wskazała, że nie zaistniała żadna z trzech przesłanek wymienionych w art. 437 § 2 k.p.k., szczególnie odnosząc się do przesłanki z art. 454 § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego okazała się bezzasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Powiązanie tego przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się wyłącznie do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960). Z powyższego wynika również, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego musi jednoznacznie określać, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W myśl art. 454 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono lub warunkowo umorzono postępowanie. W takim wypadku kontrola

skargowa przeprowadzana przez Sąd Najwyższy w postępowaniu prowadzonym w oparciu o art. 539 k.p.k. obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy "nie może skazać oskarżonego". Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na ustawowy zakaz takiego orzekania. Dopiero wówczas zaskarżony wyrok podlega uchyleniu a sprawa zostaje przekazana sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania (por. również uwagi zawarte w cyt. uchwale SN z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17).

W niniejszej sprawie skarżąca zarzuciła Sądowi Okręgowemu, że uchylił wyrok Sądu Rejonowego, z rażącym naruszeniem art. 437 § 2 k.p.k. albowiem w sprawie nie zaistniały przesłanki uzasadniające wydanie orzeczenia kasatoryjnego.

Skarżąca zupełnie pomija argumentację Sądu *ad quem*, który wyraźnie wskazał, że nie mógł wydać orzeczenia reformatoryjnego (s. 4 uzasadnienia SO). Z uwagi na fakt, że dokonanie przez organ *ad quem* modyfikacji w tym zakresie było - w świetle reguły *ne peius* wynikającej z przepisu art. 454 § 1 k.p.k. - wykluczone, jedynym możliwym rozstrzygnięciem stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi meriti do ponownego rozpoznania.

Nie ma racji skarżąca, która kwestionuje uchylenie wyroku wskazując, że w sprawie nie zachodzi konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo, zaś wątpliwości sądu odwoławczego, wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ogniskowały się wyłącznie wokół kwestii nadinterpretacji uzasadnienia Sądu I instancji i uznaniu, że Sąd ten był przekonany, że społeczna szkodliwość czynu jest wyższa od znikomej.

Skarżąca pomija argumentację Sądu odwoławczego, który szczegółowo odniósł się do tej kwestii wskazując, że konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości, a zebrane dowody poddać ponownie wszechstronnej i wnikliwej analizie. Sąd Okręgowy wskazał na motywy, które doprowadziły do uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Odnosząc się do ustaleń Sądu meriti podkreślono, że z przedstawionej przez Sąd Rejonowy argumentacji wynika, że

stopień społecznej szkodliwości czynu jest wyższy niż znikomy. W takiej sytuacji umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. nie mogło mieć miejsca, z kolei wspomniany już przepis art. 454 § 1 k.p.k. nie daje podstaw do skazania oskarżonego przez Sąd II instancji (s. 4 uzasadnienia SO).

Uzasadnienie wyroku Sądu II instancji przekonuje, że braki postępowania pierwszoinstancyjnego stały na przeszkodzie zaakceptowaniu wydanego wyroku umarzającego postępowania wobec H. L..

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie, obciążając oskarżonego kosztami postępowania skargowego.